

Toolbox-meeting

Schakelen van elektrisch handgereedschap

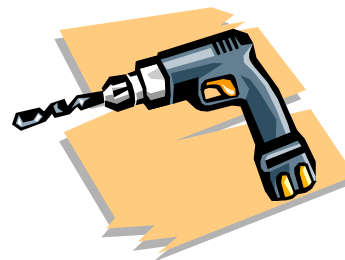

Inleiding

De laatste tijd is er veel verwarring betreffende het schakelen van elektrisch handgereedschap.

Mag een schakelaar in de aan stand blijven staan, of is dit juist verboden?

Deze toolbox zal enige duidelijkheid proberen te brengen in bovengenoemde problematiek.

De normen

De NEN-EN 50144-1 behandelt de algemene eisen, gesteld aan de veiligheid van handgereedschap met elektrische aandrijving. Het betreft een Engelstalige normtekst.

Artikelen 20.11 en 20.11.1 zeggen het volgende betreffende het schakelen:

- 20.11 Tools other than those with a flexible shaft, shall be fitted with a mains switch which can be switched off by the user without releasing his hold on the tool.
When a switch has a locking arrangement to lock it in the ON position, the requirement in 20.11 is considered as being met provided the switch unlocks automatically when the trigger or actuating member is actuated.*
- 20.11.1 Where there is a risk associated with continued operation, the switch shall not have any locking device to lock it in the ON position and it shall not remain in the ON position when the trigger is released. This shall be stated in the relevant part 2.*

In het Nederlands kan dit overgezet worden als:

- 20.11 Gereedschap anders dan met een flexibele as moet uitgevoerd zijn met een schakelaar welke uitgeschakeld kan worden door de gebruiker zonder zijn grip op het gereedschap te verliezen.
Als de schakelaar geblokkeerd kan worden in de aan stand, moet de schakelaar automatisch ontgrendelen als de schakelaar opnieuw wordt bediend.
- 20.11.1 Als door het geblokkeerd zijn in de aan stand een gevaarlijke situatie kan ontstaan, mag de schakelaar geen blokkering in de aan stand hebben, en zal de machine niet in bedrijf blijven wanneer de schakelaar wordt losgelaten.
Zie hiervoor deel 2 van de norm.

Conclusie

Elektrisch handgereedschap mag geblokkeerd worden in de aan stand. De blokkering moet ontgrendelen bij opnieuw bedienen van schakelaar. Uitschakelen moet zodanig plaats kunnen vinden dat de gebruiker niet zijn grip op het gereedschap verliest.

Van deze regel kan worden afgeweken als deel 2 van de norm een andere eis stelt.

Betreffende boormachines, haakse slijpers met slijpschijven tot en met 127 mm, schroefmachines, slagschroefmachines, schuurmachines, hamers met elektrische aandrijving, decoupeerzagen en schrobzagen stelt deel 2 van de norm geen extra eisen. Bij deze gereedschappen is dus het onderstreepte deel van toepassing.

Alleen voor haakse slijpmachines met slijpschijven groter dan 127 mm, en voor cirkelzagen geeft deel 2 van de norm een aanvulling. Deze worden hieronder besproken.

Haakse slijpmachines met slijpschijven groter dan 127 mm.

Normblad NEN-EN 50144-2-3, welke betrekking heeft op haakse slijpmachines met slijpschijven groter dan 127 mm, geeft een extra aanvulling betreffende schakelaars op deze machines.

De tekst luidt:

In order to prevent inadvertent starting of angle grinders with rated capacity greater than 127 mm diameter shall have switches which require two separate and dissimilar actions before the motor is switched on.

In order to prevent inadvertent continued operation the switch may have a lock-on device providing the locking device will release the main switch to the "off" position when slightly actuated (e.g. simple pressure).

In het Nederlands kan dit overgezet worden als:

Om het onopzettelijk starten van haakse slijpers met slijpschijven groter dan 127 mm (Grote slijpmachines) te voorkomen, moeten deze voorzien zijn van schakelaars waarbij 2 afzonderlijke, niet gelijktijdig uit te voeren acties noodzakelijk zijn om de motor te starten.

De schakelaar mag voorzien zijn van een blokkering indien de schakelaar naar de uit stand gaat wanneer deze met weinig kracht wordt aangeraakt.

Cirkelzagen.

Normblad NEN-EN 50144-2-5, welke betrekking heeft op cirkelzagen, geeft een extra aanvulling betreffende schakelaars op deze machines.

De tekst luidt:

Circular saws shall be fitted with a mains switch such that the motor is switched off automatically as soon as the actuating member of the switch is released. The switch shall require two separate sequential operations before the blade will operate.

Circular saws are considered to be tools where there is a risk of accidental starting or continued operation.

In het Nederlands kan dit overgezet worden als:

Cirkelzagen moeten zijn voorzien van een schakelaar welke de motor direct automatisch stopt zodra de schakelaar wordt losgelaten. Voor het in werking stellen van het zaagblad moet de schakelaar middels 2 afzonderlijke, niet gelijktijdig uit te voeren acties worden bediend.

Cirkelzagen worden beschouwd als gevaarlijke gereedschappen wanneer zij onbedoeld starten of geblokkeerd zijn in de aan stand.

Consequenties

FIRMANAAM koopt uitsluitend elektrisch handgereedschap in welk voldoet aan bovengenoemde normen.

De NEN-EN 50144-1 dateert van augustus 1998.

Natuurlijk is er nog gereedschap in omloop bij *FIRMANAAM* dat niet aan genoemde norm voldoet, omdat het van een productiedatum is van voor augustus 1998.

Door slijtage en defecten zal naar verloop van tijd het oude gereedschap verdwijnen. Momenteel wordt onderzocht of het mogelijk is het oude gereedschap versneld te vervangen.

Bedenk echter dat er in Nederland zeer veel liften niet aan de laatste liftvoorschriften voldoen. Deze liften worden ook niet aangepast naar nieuwere normen.

Hetzelfde geldt voor elektrisch handgereedschap.